

שו"ת אגרות משה אבן העזר ח"ב סימן ד ד"ה והנה לבד

גוי שבא לקבל עליו את כל המצוות חוץ מדקדוק אחד מדברי סופרים.

והנה לבד זה הא אף שהמתגייר לשם אישות נפסק הלכה ביבמות דף כ"ד שהוא גר וכן הוא ברמב"ם וש"ע מ"מ ודאי בעינן שיקבל מצות דהא גר שלא קבל עליו איזה מצוה אף שקבל עליו שאר כל המצוות אינו גר כדאיתא בבכורות דף ל' ואע"ג דאיתא שם רק אין מקבלין אותו וכן הוא ברמב"ם פי"ד ה"ח, מ"מ משמע דאף בדיעבד אינו גר כמו בחבר וכהן השנויין בברייתא זו ג"כ בלשון אין מקבלין והוא דין דבדיעבד כדאיתא שם כל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה וכתב הרמב"ם בפ"א דבכורים ה"א שאין נותנין לו מתנה מהן היינו מכ"ד מתנות כהונה וכן לא כתב בפ"י ממטמאי מו"מ ה"ב שבדיעבד הוא בדין חבר למה שקבל משמע דאף בדיעבד אין לו דין חבר, וכ"כ הוא בעכו"ם שלא קבל עליו דבר אחד אין מקבלין שהוא גם בדיעבד שאינו גר ואף שא"צ שילמד ולידע כל התורה קודם שמתגייר, וגם שהוא גר בדיעבד אף שלא הודיעו אף המקצת מצות קלות וחמורות שצריך להודיע כדאיתא ברמב"ם פי"ג הי"ז ובש"ע סימן רס"ח סעיף י"ב ומפורש בשבת שאף שלא ידע מאיסור ע"ז הוא גר בדף ס"ח בגר שנתגייר בין הנכרים חייב על הדם אחת ועל החלב אחת ועל ע"ז אחת, מ"מ קבלה לקיים כל המצוות שחייבין בהם ישראל צריך לקבל וזה מעכב הגרות. אך לכאורה יקשה משבת דף ל"א ממה שקבל הלל להגר שאמר שבעל פה איני מאמינך נהי שפרש"י שהיה הלל מובטח שאחר שילמדנו יסמוך עליו מ"מ הא עתה כשטבל לא קבל עדיין תורה שבע"פ שאינו כלום ולא הוזכר שהצריכו לטבול אחר שלמדו וקבל עליו, וא"כ משמע שאינו מעכב אלא הוא דין דלכתחלה ולכן כיון שידע שלבסוף יסמוך עליו קבלו גם לכתחלה, אבל נראה שרש"י תירץ זה שכתב גייריה וסמך על חכמתו שסופו שירגילנו לקבל עליו דל"ד הא לחוץ מדבר אחד שלא היה כופר בתורה שבע"פ אלא שלא היה מאמין שהיא מפי הגבורה, שלכאורה אין לזה באור וצריך לפרש שכוונתו דמצד קבלת המצוות קבל גם תושבע"פ שידע שיש תורה שבע"פ אך לא האמין לחכמי הדור בשמאי והלל שדבריהם הוא התורה שבע"פ שנאמרה מפי הגבורה, ומה שלא ידע ממילא איך לקיים איזה מצות אינו מעכב הגרות כדכתבתי לעיל משבת דף ס"ח שהוא רק חסרון ידיעה ולא חסרון קבלה. אך מ"מ אם לא היה

יודע הלל שאח"כ יסמוך עליו לא היה מקבלו דאין לגייר גר שלא יקיים אח"כ המצות אף אם יהיה מחמת שלא ידע והוצרך רש"י לומר שהיה מובטח שאח"כ יסמוך עליו ונצטרך לומר בגר שנתגייר לבין העכו"ם שהיה לפני ב"ד הדיוטות או שהיו מקוים שבקרוב יבא למקום ישראל שידע ויקיים. ונמצא שמפרש"י ראייה שבלא קבלת כל המצות אף רק חוץ מדבר אחד אינו גר כדכתבתי.